

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege privind statutul municipiului Bălți
(nr. 257 din 30.09.2021)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-menționat, conform prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și comunică următoarele.

I. *Observații generale*

1. Inițiativa legislativă este înaintată de către un grup de deputați în Parlament, în conformitate cu art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

Prin proiectul dat se propune spre adoptare legea privind statutul municipiului Bălți. Conform notei informative proiectul are drept scop „crearea condițiilor necesare activităților administrației publice locale a municipiului Bălți”. În vederea susținerii prezentei inițiative în nota informativă se menționează că, „adoptarea prezentului proiect de lege va permite consiliului municipal Bălți și primarului municipiului Bălți să întreprindă o serie de acțiuni ce vor duce la consolidarea capacității administrației publice municipale, a raporturilor acestora cu administrația publică locală din componența municipiului, dar și cu serviciile publice municipale”.

Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu prevederile art. 66 din Constituție.

Ținem să menționăm că în ultimii 5 ani în procedura legislativă au fost înregistrate mai multe inițiative legislative care aveau ca obiectiv reglementarea statutului municipiului Bălți [nr. 120 din 25.03.2016 (*retras la 03.04.2018*) și nr. 100 din 03.07.2019 (*retras la 10.08.2021*)], dar nici unul din aceste proiecte nu a fost inclus în ordinea de zi a Legislativului.

2. Referitor la procedura de înaintare spre examinare în Parlament, atenționăm că:

- potrivit art. 30 lit. e) din Legea nr. 100/2017, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură nota informativă

trebuie să conțină informații privind fundamentarea economico-financiară. Cerințele în cauză se regăsesc și în conținutul art. 47 alin. (6) din Regulamentul Parlamentului. Nota informativă conține unele informații privind calculele economico-financiare estimate în acest sens care însă necesită a fi detaliate cu informații privind impactul modificărilor propuse asupra veniturilor și cheltuielilor bugetului de stat, precum și privind sursa de acoperire a cheltuielilor, potrivit art. 131 alin. (6) din Constituție;

- conform art. 35 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru proiectele actelor normative elaborate de deputații în Parlament (remarcăm lipsa acesteia la proiectul dat);

- potrivit art. 47 alin. (6) din Regulamentul Parlamentului, la proiectul de act legislativ se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate, precum și rezultatele consultărilor publice.

- conform art. 58 din Regulamentul Parlamentului proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se remit Guvernului spre avizare.

Necesitatea avizării proiectului de către Guvern reiese și din faptul că realizarea acestuia va atrage cheltuieli de la bugetul de stat, iar conform art. 131 alin. (4) din Constituție și Hotărârii Curții Constituționale nr. 29/2001 privind interpretarea prevederilor art. 131 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare, pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern.

3. La art. 4 pct. 6 Carta Europeană a Autonomiei Locale (ratificată de către Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1253/1997) este prevăzut că, colectivitățile locale trebuie să fie consultate, pe cât posibil, în timp util și de o manieră apropiată în cursul procesului de planificare și de luare a deciziei pentru toate chestiunile care le privesc direct.

Art. 109 alin. (1) din Constituție stabilește principiile de bază ale formării și funcționării administrației publice locale în unitățile administrativ-teritoriale, și anume: principiul autonomiei locale, al descentralizării serviciilor publice, al eligibilității autorităților administrației publice locale și al consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit. Alin.(2) al articolului menționat mai sus prevede că autonomia privește atât organizarea și funcționarea administrației publice locale, cât și gestiunea colectivităților pe care le reprezintă.

Cadrul general de reglementare a descentralizării administrative pe baza principiilor de repartizare a competențelor între autoritățile publice a fost stabilit prin Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, care determină obligativitatea consultării autorităților administrației publice locale în procesul de elaborare, adoptare sau modificare a legilor sau altor acte normative referitoare la organizarea și funcționarea administrației publice locale.

Tot aici remarcăm prevederile art. 6 „Raporturile dintre autoritățile administrației publice” din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală unde la alin. (5) este statuat că, *„autoritățile administrației publice centrale consultă asociațiile reprezentative ale autorităților administrației publice locale în problemele ce țin de administrația publică locală”*.

Ținem să menționăm că în Hotărârea Curții Constituționale nr. 17/2003 Curtea a statuat: *„considerând administrația publică locală ca o parte componentă a autorităților publice ale statului, Constituția obligă statul să contribuie la dezvoltarea și protejarea administrației publice locale, care, în limitele competențelor sale, este autonomă.”*

Prin urmare, în temeiul prevederilor art. 109 din Constituția Republicii Moldova, art. 3, art. 4 pct. 6 din Carta Europeană a Autonomiei Locale, art. 6 alin. (5) din Legea nr. 436/2006 și art. 8 alin. (1) din Legea nr. 435/2006, observăm necesitatea consultării autorităților administrației publice locale, precum și a asociației reprezentative ale autorităților administrației publice locale - Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) pe marginea subiectului abordat prin prezentul proiect de lege.

II. Observații de ordin tehnico-juridic.

1. În temeiul art. 1 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, precum și a normei art. 54 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 100/2017 unde este stabilită una dintre exigențe față de actul legislativ elaborat *„se evită tautologiile juridice”*, recomandăm excluderea noțiunilor expuse la **art. 1** din conținutul proiectului dat.

2. La **alin. (1) al art. 2** din proiect, atragem atenția la conținutul ultimei propoziții, în special, la termenul *„unitățile administrativ-teritoriale autonome”*. Din conținutul Legii nr. 436/2006 și Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova observăm utilizarea cuvântului „autonom” doar în cazul în care se face referire la autoritățile locale din UTA Găgăuzia. Tot aici, în temeiul prevederilor art. 55 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, precum și a prevederilor anexei nr. 2 din Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova propunem excluderea ultimei propoziții de la **alin. (1) al art. 2** din proiect.

2.1. **Alin. (3) al art. 2** din proiect poartă un caracter declarativ și nu va produce careva efecte juridice. Prin urmare, acesta urmează a fi exclus din conținutul proiectului.

3. Conform prevederilor art. 1 din Legea nr. 436/2006 totalitatea autorităților publice locale constituite, în condițiile legii, pentru promovarea intereselor generale ale locuitorilor unei unități administrativ-teritoriale reprezintă administrația publică locală. În vederea respectării uniformității

terminologiei utilizate la **art. 4** din proiect în titlu după cuvântul „*autoritățile*” se va introduce cuvântul „*administrației*”.

3.1. Prevederile **alin.(3) al art.4** din proiect contravin normei de la art. 6 alin. (3) din Legea nr. 436/2006 unde este stabilit că „*între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege*”.

3.2. Ținând cont de norma de la art. 81 alin. (7) din Legea nr. 436/2006, în temeiul prevederilor art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 recomandăm excluderea alin. (4) din conținutul art. 4 din proiect.

3.3 În condiții în care proiectul de lege conține un capitol aparte dedicat consiliului municipal nu este clar de ce în conținutul art. 4 a fost inclusă norma de la alin. (6). Totodată, obiectăm caracterul ambiguu al acesteia fapt ce poate atrage interpretări abuzive. Tot aici, remarcăm că, prevederile **alin. (6) al art. 4** din proiect nu se înglobează în conținutul/obiectivul de reglementare al articolului dat și urmează a fi exclus din conținutul acestuia.

4. Conținutul **art. 5** din proiect diferă esențial de obiectul de reglementare propus/presupus de titlul acestuia. **Art. 5** este intitulat „*Structura Consiliului municipal Bălți*” însă, prin conținutul său, acesta nu descrie structura Consiliului municipal dar, repetă prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 436/2006 ce reflectă numărul de consilieri al consiliul municipal.

Cu referire la **alin. (2) al art. 5** din proiect atragem atenția la exigențele prevăzute de Legea nr. 100/2017 prin care se impune ca în cazul în care se face trimitere la un act normativ adoptat se indică doar numărul și anul de adoptarea al acestuia. Astfel, obiectăm necesitatea expunerii uniforme a termenilor, titlurilor actelor normative utilizați în conținutul proiectului de lege și recomandăm revizuirea conținutului articolului dat în vederea ajustării acestuia la rigorile prescrise.

5. Cu referire la prevederile **art. 6** din proiect, precum și la conținutul proiectului de lege în total, atragem atenția la necesitatea respectării exigențelor normei art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 în cazurile în care se fac trimitere la alte acte normative.

5.1. La **art. 6 alin. (1) pct. 1)** din proiect cuvintele „*organizării proprii*” se vor substitui prin cuvintele „*activității administrație publice municipale*”.

5.2. La **art. 6 alin. (1) pct. 1) lit. a)** din proiect se va completa la final cu textul „*consiliului municipal Bălți, în condițiile prezentei legi; aprobă alte regulamente și reguli prevăzute de lege;*”.

5.3. Dat fiind faptul că **lit. d) și lit. e)** de la **art. 6 alin. (1) pct. 1)** din proiect vizează raporturile juridice cu același subiect, secretarul consiliului, propunem comasarea acestora.

5.4. Cu referire la prevederile **lit. f)** de la **art. 6 alin. (1) pct. 1)** din proiect atragem atenția autorilor la norma art. 14 alin. (2) lit. u) din Legea nr. 436/2006 și norma art. 54 din Legea nr. 100/2017. Astfel, întru evitarea unor

eventuale neconcordanță, precum și întru respectarea exigențelor tehnicii legislative, prevederile proiectului de lege necesită a fi ajustate la cadrul legal în vigoare.

5.5. Competențele de bază ale consiliilor locale sunt determinate prin cadrul legal existent – Legea nr. 436/2006, Legea nr. 457/2003 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale. Prin urmare, în vederea respectării legislației în vigoare, evitării situațiilor de conflict dintre normele legale, precum și întru evitarea unor interpretări abuzive, norma de la **lit. g)** al **art. 6 alin. (1) pct. 1)** din proiect urmează a fi exclusă din conținutul proiectului de lege.

5.6. În contextul prevederilor **lit. b)** al **art. 6 alin. (1) pct. 2)** din proiect unde este stabilit că consiliul municipal al municipiului Bălți „*aprobă planul urbanistic general al municipiului, precum și alte planuri de amenajare*” remarcăm conținutul anexei nr. 2 din Legea nr. 764/2001 unde este statuat că din componența municipiului Bălți fac parte satele Elizaveta și Sadovoe. Prin urmare, în conformitatea cu cele expuse precum și cu prevederile art. 12 din Legea nr. 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului de competența consiliului municipal Bălți ar trebuie să facă parte: „*elaborarea și avizarea, în condițiile legii, a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului municipiului, inclusiv: – planul de amenajare a teritoriului municipiului; – planul urbanistic general al municipiului și Regulamentul local de urbanism; – planul urbanistic zonal*”.

5.7. **Lit. c)** al **art. 6 alin. (1) pct. 2)** din proiect după cuvântul „*aprobă*” se va completa cu cuvintele „*în condițiile legii*”. Tot aici, remarcăm că după conținutul său norma de la **lit. c)** precum și **lit. d)** al **art. 6 alin. (1) pct. 2)** se înglobează în conținutul pct. 4) al art. 6 din proiect intitulat „domeniul administrării bunurilor proprietate municipală și a finanțelor publice”.

5.8. La **lit. h)** al **art. 6 alin. (1) pct. 2)** din proiect textul „*privind punerea în aplicare a legii*” se vor exclude.

5.9. Dat fiind faptul că, procedura și termenul de examinare al adresărilor de către autoritățile publice centrale este deja reglementată de cadrul național în vigoare, la **lit. k)** al **art. 6 alin. (1) pct. 2)** din proiect textul „*care urmează a fi examinate în cel mult 30 zile*” se va exclude.

5.10. Din conținutul normelor **lit. c)** și **lit. d)** de la **art. 6 alin. (1) pct. 3)** din proiect pot fi observate competențe ale primarului care nu se regăsesc la art. 13 din proiect unde sunt statuate „Competențele primarului municipiului Bălți”. Prin urmare, întru evitarea unor eventuale neconcordanțe recomandăm revizuirea normelor menționate și expunerea lor conform exigențelor stabilite la art. 54 din Legea nr. 100/2017. Iar în ceea ce privește prezentarea propunerilor de către primar aceste norme contravin prevederilor art. 13 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 768/2000 și pct. 38 din Legea nr. 457/2003. Cu referire la termenul „*întreprinderilor de interes municipal*” (**lit. d)** de la **art. 6 alin. (1) pct. 3)** din proiect) obiectăm necesitată conformării termenului dat la termenii utilizați de legislația în vigoare – art. 80 din Legea nr. 436/2006.

5.11. Prevederile **art. 6 alin. (2)** repetă norma de la art. 5 alin. (2) din proiectul supus avizării. Prin urmare, întru evitarea dublării normelor legale și respectarea normei art. 54 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 100/2017 se impune necesitatea excluderii alin. (2) din conținutul art. 6 din proiect.

5.12. În temeiul art. 25 lit. j) din Legea nr. 317/1994 cu privire la Curtea Constituțională și art. 38 alin. (1) din Codul jurisdicției constituționale nr. 502/1995 recomandăm completarea prevederilor **art. 6** din proiect cu o normă nouă prin care ar fi reflectată competența consiliului municipal de a se adresa Curții Constituționale *„în cazurile de supunere controlului constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor, ordonanțelor și a dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, care nu corespund art.109... din Constituția Republicii Moldova”*.

Ținând cont de multiplele obiecții la prevederile art. 6 din proiect, precum și de conținutul complex al acestuia, recomandăm revizuirea detaliată a textului art. 6 și expunerea normelor acestuia ținând cont de exigențele tehnicii legislative, precum și de prevederile art. 54 din Legea nr. 100/2017 și art. 14 din Legea nr. 436/2006. Recomandăm, consultarea conținutului art. 6 din Legea nr. 136/2016 privind statutul municipiului Chișinău.

6. Art. 6 alin. (2) din proiect stabilește că *„prevederile referitoare la organizarea și funcționarea consiliilor locale și raionale din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală se vor aplica în mod corespunzător Consiliului municipal Bălți”*. Totodată, din conținutul **art. 7** din proiect constatăm că, normele ce vizează organizarea și funcționarea consiliului municipal Bălți, diferă considerabil de cele din Legea nr.436/2006 la acest capitol.

6.1. Cu referire la prevederile **alin. (1) și (2) al art. 7** din proiect menționăm că în redacția expusă în prezentul proiect de lege acestea contravin prevederilor art. 59³ din Legea nr. 436/2006, prin urmare pot genera conflict de competențe dintre două norme cu aceeași forță juridică.

6.2. Propunem de a expune norma de la **alin. (3) al art. 7** din proiect în următoarea redacție: *„(3) Convocarea consiliului municipal se face, prin dispoziție a primarului, cu cel puțin 10 zile înaintea ședințelor ordinare și cu cel puțin 3 zile înaintea celor extraordinare.”*

La art. 16 alin. (5) din Legea nr. 436/2006 este statuat că, *„convocarea consiliului local se face prin dispoziție a primarului sau, în cazul în care acesta se află în imposibilitatea de a convoca consiliul, a viceprimarului”*. În conținutul **art. 7** din proiect viceprimarul lipsește, însă putem observa *„interimatul”* primarului. Prin urmare, norma **alin. (3), alin. (5) și alin. (6) al art. 7** din proiect contravin art. 16 alin. (5) din Legea nr. 436/2006 în ceea ce privește subiecții cu drept de convocare a consiliului și art. 54 alin (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 în ceea ce privește terminologia utilizată.

6.3. Norma de la **alin. (5) al art. 7** din proiect la fel necesită a fi conformată la prevederile art. 59³ alin. (3) din Legea nr. 436/2006.

6.4. Întru respectarea prevederilor legale în vigoare (art. 16 alin. (4) din Legea nr. 436/2006) **alin. (6) al art. 7** din proiect se va expune în următoarea redacție „(6) În cazuri de maximă urgență (calamități naturale, catastrofe, incendii, epidemii, epifitotii, epizootii și alte situații excepționale similare), determinată de interesele locuitorilor municipiului, consiliul municipal poate fi convocat de îndată”.

6.5. Întru evitarea unor eventuale neconcordanțe recomandăm includerea expresă în conținutul normei **alin. (7) al art. 7** din proiect normelor/legilor în vigoare prin care se reglementează „întreruperea ședințelor consiliului municipal”.

Acestea fiind doar o parte din neconcordanțele observate, obiectăm necesitatea revizuirii esențiale a conținutului **art. 7** din proiect și ajustarea prevederilor acestuia la cadrul legal în vigoare.

7. Prevederile **alin. (1) al art. 8** din proiect nu se înglobează în titlul acestuia.

Norma de la art. 8 din proiect redă selectiv prevederile art. 19 din Legea nr. 436/2006. Prin urmare, în vederea evitării unor neconcordanțe obiectăm necesitatea revizuirii și ajustării normei menționate la prevederile art. 19 din Legea nominalizată, precum și la prevederile art. 54 alin. (1) lit. c) și lit. g) din Legea nr. 100/2017.

8. Menționăm că, în afară de cele trei cazuri în care încetează raporturile de serviciu ale funcționarului public, enumerate în conținutul art. 9 alin. (3) din proiect, Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, la Capitolul VIII, stabilește și alte cazuri ce atrag după sine încetarea raporturilor de serviciu ale funcționarului public.

În aceste condiții, întru evitarea unor eventuale neconcordanțe, dintre normele art. 9 din proiect și prevederile Legii nr. 158/2008 la acest capitol, recomandăm revizuirea conținutului articolului și expunerea acestuia reieșind din conținutul Capitolului VIII din legea nominalizată.

Tot aici, recomandăm revizuirea conținutului **art. 9** din proiect prin prisma normelor art. 37 și art. 38 din Legea nr. 436/2006 și expunerea acestuia conform exigențelor art. 55 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 unde este prevăzut că în cazul în care proiectul de act normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține.

9. Conform art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 terminologia utilizată în proiectele actelor normative este constantă și uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative în vigoare. În aceste condiții atragem atenția la conținutul neuniform al prevederilor **art. 10** din proiect în raport cu prevederile/termenii utilizați de Legiuitor la art. 39 alin. (1) din Legea nr. 436/2006 care este legea ce stabilește și reglementează modul de organizare și funcționare a autorităților administrației publice în unitățile administrativ-teritoriale.

Tot aici, remarcăm necoresponderea normei **art. 10** din proiect stilului și limbajului juridic utilizat în actele normative, spre exemplu: „buna decurgere”, „chestiuni puse” [(art. 10 alin. (1)].

9.1. Ținând cont de prevederile art. 39 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 436/2006 la **art. 10 alin. (1) lit. i)** din proiect, după cuvântul „*primește*” se va introduce cuvântul „*distribuie*”.

9.2. La art. 39 alin. (1) lit. c) Legea nr. 436/2006 se utilizează termenul „*avizează*” iar în proiectul supus avizării autorii operează cu termenul „*oferă avize*”; Legea nr. 436/2006 și Legea nr. 457/2003 utilizează termenul „*comisie de specialitate*”, proiectul de lege însă utilizează termenul „*comisiilor de profil*”. Astfel, în vederea respectării exigențelor tehnicii legislative, precum și a prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017 privind uniformitatea terminologiei utilizate recomandăm revizuirea completă al **art. 10** și expunerea acestuia conform legislației în vigoare.

10. Deoarece Codul electoral nr. 1381/1997 nu reglementează modul de dizolvare a consiliilor locale, la **art. 11** din proiect cuvintele „*de Codul electoral și*” se vor exclude.

11. Conform **art. 12 alin. (1)** din proiect în calitatea de primar poate fi aleasă persoana care are „*studii medii de specialitate sau studii superioare*” în aceste condiții atragem atenția la prevederile art. 9 alin. (2) din proiect și termenii utilizați în Legea nr. 436/2006 unde este statuat că, persoana numită în funcția de secretar al consiliului municipal Bălți „*trebuie să fie licențiat al unei facultăți (secții) de drept sau de administrație publică*”. Prin urmare, obiectăm utilizarea terminologiei neuniforme fapt ce contravene exigențelor tehnicii legislative. Totodată, atragem atenția la contradicția dintre prevederile **art. 12 alin. (1)** din proiect și norma de la art. 135 alin. (2) din Codul electoral unde este stabilit că „*au dreptul de a fi aleși primari cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 25 de ani*” fără a stabili/conține careva alte condiții pentru candidații la această funcție.

11.1. Conform art. 1 și art. 40 din Legea nr. 436/2006 „*primăria*” este „*structura funcțională care asistă primarul în exercitarea atribuțiilor sale legale*”. Constatăm că, Legea nr. 436/2006, care conform art. 2 alin. (1) din conținutul acesteia, este legea ce stabilește și reglementează modul de organizare și funcționare a autorităților administrației publice locale, nu conține careva prevederi referitoare la „*aparatul primarului*”. Astfel, întru respectarea normelor tehnicii legislative se impune necesitatea aplicării/respectării prevederilor art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017.

11.2. La **art. 12 alin. (4)** din proiect textul „*organ colegial, cu funcții consultative*” se va exclude.

11.3. În vederea evitării unor situații confuze, precum și întru prevenirea interpretărilor abuzive la **art. 12 alin. (5)** din proiect textul „*la discreția sa*” se va exclude.

11.4. Întru evitarea interpretării neuniforme, prevederile **art. 12** din proiect urmează a fi revizuite și expuse într-o redacție nouă conformată la norma art. 40 din Legea nr. 436/2006.

12. În conținutul **art. 13** din proiect remarcăm încălcarea exigențelor art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 în ceea ce privește uniformitatea termenilor utilizați în conținutul actului normativ. Astfel, atragem atenția la termenii „competențe”, „atribuții”, „funcții/împuterniciri”.

12.1. Ținând cont de obiectul de reglementare expus, recomandăm excluderea normei de la **alin. (1)** din conținutul **art. 13** din proiect și expunerea acesteia într-un articol separat.

Tot aici, atragem atenția la norma/termenii utilizați la art. 32 alin. (1) din Legea nr. 436/2006 unde este prevăzut că „în exercitarea atribuțiilor sale, primarul emite dispoziții cu caracter normativ și individual” și la art. 29 alin. (1) lit. c) din aceeași lege, remarcăm termenii utilizați în adresa structurilor din subordinea primăriei - subdiviziuni, servicii, întreprinderi municipale) și nu „organele” după cum este prevăzut în proiectul dat.

Cu referire la norma **alin. (1) al art. 13** din proiect remarcăm că prima și a doua propoziție din conținut au obiecte diferite de reglementare, prin urmare, acestea urmează a fi expuse în doua elemente structurale separate ale articolului.

12.2. Conform pct. 38 din Legea nr. 457/2003 *„dreptul de inițiere a proiectelor de decizii ale consiliului aparține consilierilor. Propuneri vizavi de elaborarea unor decizii pot face primarul și, respectiv, președintele raionului. Primarul și președintele raionului pot participa consultativ la întocmirea deciziilor, de comun acord cu consiliul”*. Prin urmare, întru evitarea unor eventuale contradicții se impune necesitatea revizuirii și expunerii într-o redacție nouă a normei de la **art. 13 alin. (2) pct. 2) lit. a)** din proiect.

12.3. Întru respectarea exigențelor tehnicii legislative privind uniformitatea terminologiei utilizate în conținutul actelor normative, în temeiul prevederilor Legea nr. 436/2006 și Legea nr. 457/2003 la **art. 13 alin. (2) pct. 2) lit. b)** din proiect cuvintele „comisiilor acestuia permanente” se vor substitui prin termenul „comisiilor de specialitate”.

12.4. Ținând cont de prevederile art. 16 din Legea nr. 436/2006 la **art. 13 alin. (2) pct. 2) lit. f)** din proiect cuvintele „și urgente” se vor substitui cu textul „urgente și îndată”.

12.5. În vederea evitării unor eventuale neclarități și/sau interpretări abuzive la **art. 13 alin. (2) pct. 3) lit. c)** este necesar de precizat activitățile pentru care primarul va elibera autorizații, licențe și permisuri (conform Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător).

12.6. Cu referire la termenul „publicității stradale și exterioare” prevăzute la **art. 13 alin. (2) pct. 3) lit. g)** din proiect menționăm că în Legea nr. 1227/1997 cu privire la publicitate se operează cu termenul „publicitatea exterioară” care constituie publicitatea ce „se realizează prin sisteme de comunicare vizuală ce includ afișe, panouri, standuri, instalații

și construcții (situate separat sau pe pereții și acoperișurile clădirilor), firme tridimensionale, firme luminoase, tablouri suspendate electromecanice și electronice, alte mijloace tehnice”. Prin urmare, întru respectarea cadrului legal în vigoare, la **art. 13 alin. (2) pct. 3) lit. g)** din proiect cuvintele „stradale și” se vor exclude.

12.7. În vederea respectării exigențelor tehnicii legislative, ținând cont de prevederile art. 29 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 436/2006, obiectăm necesitatea revizuirii și expunerii într-o redacție nouă a normei de la **art. 13 alin. (2) pct. 3) lit. h)** din proiect.

12.7. Norma **art. 13 alin. (2) pct. 3) lit. j)** din proiect necesită a fi conformată prevederilor art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017, în special atragem atenția la fraza „sănătății publice, publice și private”.

Reieșind din cele expuse se impune revizuirea conținutului art. 13 din proiect în vederea excluderii paralelismelor/neconcordanțelor legislative.

12.8. Conform art. 1 alin. (3) din Legea nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale bunurile domeniului public și bunurile domeniului privat constituie „patrimoniul unităților administrativ-teritoriale”. Prin urmare, propunem la **art. 13 alin. (2) pct. 4) lit. a)** din proiect substituirea textului „*bunurilor domeniului public si ale celui privat ale*” cu cuvântul „*patrimoniului*”.

12.9. La **art. 13 alin. (2) pct. 4) lit. b)** din proiect cuvintele „*bunurilor proprietate municipală*” se vor substitui prin cuvintele „*patrimoniului municipal*”.

12.10. Prevederile **art. 13 alin. (2) pct. 4) lit. c)** din proiect necesită a fi conformate normei art. 9 alin. (2) lit. i) din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice unde este prevăzut că în domeniul administrării proprietății publice, de competența autorității administrației publice locale ține „*ținerea evidenței patrimoniului unității administrativ-teritoriale, a contractelor de locațiune/arendă, comodat, concesiune și de administrare fiduciară*”. Remarcăm că, Legea menționată supra nu stabilește funcția de „*controlul executării și audit*” după cum este stabilit în prezentul proiect de lege.

Ținem să menționăm că, în legislația în vigoare auditul intern este reglementat prin Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern, la conținutul cărei urmează a fi ajustate normele actului normativ supus avizării.

12.11. Raporturile ce țin de administrarea și deetimizarea proprietății publice constituie obiectul de reglementare a Legii nr. 121/2007. La art. 1 alin. (2) din Legea nominalizată este prevăzut că, „*sub incidența prezentei legi cad: proprietatea publică a statului și proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale, cu excepția finanțelor publice și a locuințelor*”. Art. 10 alin. (2) din Legea nr. 121/2007 statuează că bunurile domeniului public sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile și nu pot fi înstrăinate, nici prin privatizare sau depunere în capitalul social al unei persoane juridice; nu se pot constitui obiect al gajului sau al unei alte garanții reale; nu pot fi supuse urmăririi silite, nici chiar în cazul insolvabilității persoanei juridice care le gestionează; dreptul de proprietate asupra lor nu se stinge prin neuz; nu pot

fi dobândite de persoane fizice sau juridice prin uzucapiune. Rigoarele menționate supra pot fi observate și în conținutul art. 75 alin. (3) din Legea nr. 436/2006.

Ținând cont de restricțiile prevăzute de legislația în vigoare în partea ce ține de bunurile domeniului public norma **art. 13 alin. (2) pct. 4) lit. d)** urmează a fi revizuită și expusă într-o redacție nouă.

12.12. Legea nr. 457/2003 la pct. 38 prevede că „*dreptul de inițiere a proiectelor de decizii ale consiliului aparține consilierilor. Propuneri vizavi de elaborarea unor decizii pot face primarul și, respectiv, președintele raionului*”. În aceste condiții considerăm că, includerea în conținutul proiectului de lege a normei de la **art. 13 alin. (2) pct. 4) lit. f)**, prin care se stabilește expres dreptul primarului municipiului de a prezenta proiecte de decizii privind înstrăinarea bunurilor domeniului privat, poate fi interpretată, ca drept exclusiv al acestuia, astfel, fiind limitate drepturile consiliului municipal.

Întru evitare unor eventuale conflicte dintre normele juridice, ținând cont de cadrul legal existent, în special, prevederile Legii nr. 436/2006, recomandăm excluderea **lit. f)** din conținutul **art. 13 alin. (2) pct. 4)** din proiect.

12.13. Prevederile **art. 13 alin. (2) pct. 4) lit. g)** din proiect depășesc competențele primarului atribuite prin cadrul legal existent la acest capitol. Ținând cont de normele statuate la art. 14 alin. (2) lit. c), art. 29 alin. (1) lit. a¹) și art. 77 alin. (2) din Legea nr. 436/2006 considerăm că, în redacția propusă, norma menționată supra va genera conflict de competențe dintre primarul municipiului Bălți și consiliul municipal al acestuia.

12.14. Deoarece, în Republica Moldova există cadrul legal destul de amplu în ceea ce privește reglementarea raporturilor juridice, din toate aspectele și etapele (Legea nr. 712/1996 privind calitatea în construcții, Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, Hotărârea Guvernului nr. 285/1996 cu privire la aprobarea Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente,) întru evitarea conflictelor de competență dintre primar și consiliul municipal recomandăm excluderea acesteia din conținutul proiectului și reflectarea în textul actelor normative speciale/din domeniu.

12.15. Norma de la **art. 13 alin. (2) pct. 7) lit. b)** urmează a fi exclusă din proiect deoarece nu are tangență cu colaborarea cu autoritățile administrație publice centrale.

12.16. Norma de la **art. 13 alin. (2) pct. 7) lit. c)** din proiect poartă un caracter ambiguu fapt ce poate atrage aplicări eronate și interpretări abuzive.

12.17. Norma de la **art. 13 alin. (2) pct. 8)** din proiect superficial atinge colaborarea cu alte autorități ale administrației publice locale. Tot aici la **art. 13 alin. (2) pct. 8) lit. c)** din proiect nu este clar ce are colaborarea primarului cu autoritățile administrație publice locale cu „participarea la asociațiile internaționale”.

13. Referindu-ne la prevederile **art. 14** din proiect invocăm norma de la art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 care stabilește că „în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ”.

La **alin.(2) la art. 14** din proiect cuvintele „consiliul local” se vor substitui prin cuvintele „consiliul municipal”.

14. Norma **art. 15 alin. (1)** din proiect contravine prevederilor art. 26 alin. (3) din Legea nr. 436/2006 unde este stabilit – *„consiliul local, la propunerea primarului, decide instituirea funcției de viceprimar și stabilește numărul de viceprimari care vor asista primarul în exercitarea atribuțiilor sale”*.

14.1. Prevederile **art. 15 alin. (2) și alin. (3)** din proiect reproduc întocmai norma art. 31 din Legea nr. 436/2006, fapt pentru care reiterăm obiecția expusă la primul alineat al pct. 13 din prezentul aviz.

14.2. Cu referire la **art. 15 alin. (5)** din proiect atragem atenția la exigențele normei art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 unde este prevăzut că în cazul în care se face trimiterea la actul normativ adoptat se indică numărul și anul adoptării acestuia.

15. Întru evitarea tautologiilor juridice propunem expunerea normei **art. 16** din proiect în următoarea redacție:

„Articolul 16. Primăria municipiului Bălți

(1) Primăria municipiului Bălți (în continuare – primărie) este structura funcțională care asistă primarul general în exercitarea atribuțiilor sale.

(2) Primăria îndeplinește atribuțiile stabilite conform Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală și este organizată și funcționează în baza Regulamentului de organizare și funcționare a Primăriei municipiului Bălți.”

16. La **art. 18 alin. (4)** din proiect este prevăzut că „patrimoniul municipal și cel al unităților administrativ-teritoriale care intră în componența municipiului sunt administrate exclusiv de autoritățile publice respective (consiliul municipal, consiliile locale, primarul municipiului și primarii satelor/comunelor conform legii)”. În acest context remarcăm că norma citată contravine rigorilor de competență stabilite prin norma art. 14 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 436/2006 și art. 4 din Legea nr. 435/2006. Prin urmare, întru evitarea contradicțiilor dintre normele juridice recomandăm excluderea din conținutul proiectului textul „primarul municipiului și primarii satelor/comunelor”.

17. Întru respectarea uniformității terminologiei utilizate la **art. 19 alin. (2)** din proiect după cuvântul „sateelor” se va scrie textul „(comunelor)”.

18. În temeiul prevederilor art. 54 și art. 55 din Legea nr. 100/2017 și al art. 61 - art. 63 din Legea nr. 436/2006 considerăm inoportun păstrarea normei **art. 21** din proiect în redacția expusă în prezentul proiect de lege. În vederea evitării dublării cadrului legal recomandăm expunerea **art. 21** în următoarea redacție:

„Articolul 21. Controlul administrativ

Controlul administrativ al activității consiliului municipal, primarului general și a pretorului se exercită în conformitate cu prevederile Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală.”

19. Dat fiind faptul că art. 17 din proiect nu are alin. (7) considerăm inoportun păstrarea în conținutul proiectului norma de la **alin. (1) al art. 22** și propunem excluderea acesteia.

În concluzie.

1. În contextul obiecțiilor expuse, remarcăm necesitatea revizuirii detaliate a textului proiectului de lege privind statutul municipiului Bălți **nr. 257 din 30.09.2021** întru ajustarea conținutului acestuia la exigențele normelor tehnicii legislative, normele Legii nr. 100/2017, întru evitarea dublării prevederilor cadrului național în vigoare, precum și prevenirea dispersării normelor cu același conținut și/sau scop în acte legislative diferite. Menționăm că, obligativitatea respectării normelor de tehnică legislativă la elaborarea actelor normative este constatată de Curtea Constituțională printr-un șir de hotărâri. Astfel, prin HCC nr. 26/2016 (§ 51), HCC nr. 2/ 2018 (§ 45) și HCC nr. 6/ 2019 (§ 39-41), Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ **legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate.** De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Prin hotărârile menționate mai sus Curtea subliniază că legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și **să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică.** Or, în procesul de legiferare este interzisă instituirea **acelorași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative.** Astfel, Curtea Constituțională a reținut că previzibilitatea și claritatea constituie elemente indispensabile ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

2. Totodată, în urma examinării complete al conținutului proiectului de lege ținem să menționăm că aproximativ 85% din textul acestuia reproduce prevederile proiectului de lege privind statutul municipiului Bălți nr. 120 din 25.03.2016 asupra căruia Direcția general juridică și-a expus opinia în avizul

său Dj8 nr. 191 din 13.05.2016. Remarcăm că, autorul prezentului proiect de lege nu a ținut cont de obiecțiile expuse de Direcția generală juridică anterior.

3. Ținând cont de specificul obiectului de reglementare, precum și de impactul prezentei inițiative legislative, în temeiul prevederilor art. 58 din Regulamentul Parlamentului examinarea în cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului, se va desfășura după primirea avizului pozitiv de la Guvern.

Oportunitatea adoptării proiectului de lege ține de competența exclusivă a Parlamentului.

**Ion Creangă,
Șef Direcție**

*ex. Elena Geru
tel. 820-580*